

F.

Zpráva o očekávaném vývoji státních finančních aktiv a pasiv

Očekávaný vývoj státních finančních aktiv a pasiv vymezených ustanovením § 36 zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) je kvantifikován takto:

Tabulka č. 1 – Vývoj státních finančních aktiv a pasiv (mil. Kč)

	Stav k 31.12.2016	Očekávaný stav		Změna za léta 2017 až 2018
		k 31.12.2017	k 31.12.2018	
Prostředky státu na bankovních účtech SFA	54 486,2	55 955,0	56 446,0	+1 959,8
v tom: prostředky z výsledků rozpočtového hospodaření minulých let	265,8	265,8	265,8	-
uspořádací bankovní účty	1 226,1	984,0	770,0	-456,1
ostatní korunové bankovní účty	50 135,1	54 505,2	55 270,2	+5 135,1
cizoměnové účty	2 859,3	200,0	140,0	-2 719,3
Pohledávky státu vůči zahraničí vč. pohledávek z deblokací	28 772,0	26 340,4	26 549,7	-2 222,3
v tom: vládní pohledávky vůči zahraničí	19 343,3	18 050,4	18 164,4	-1 178,9
převzaté pohledávky	8 438,1	7 352,4	7 407,4	-1 030,7
pohledávky za deblokátory	990,7	937,6	977,9	-12,8
Majetkové účasti státu	99 188,2	93 758,5	92 992,3	-6 195,9
v tom: účasti u mezinár. finančních institucí a zahraničních společností	89 819,6	84 649,9	84 650,2	-5 169,4
účasti u zahraničních společností převedené z ČKA	790,7	766,5	0,0	-790,7
účasti u tuzemských společností	7 927,9	7 702,9	7 702,9	-225,0
účasti u tuzemských společností převedené z ČKA	650,0	639,2	639,2	-10,8
Tuzemské pohledávky státu	4 566,3	4 566,3	4 566,3	-
v tom: ze státních půjček a návratných finančních výpomocí	4 566,3	4 566,3	4 566,3	-
z realizovaných státních záruk	0,0	0,0	0,0	-
Cenné papíry a jiná finanční aktiva státu	8 359,1	4 759,1	4 309,1	-4 050,0
v tom: CP a depa pohledávky z investování na účtech řízení likvidity	0,0	0,0	0,0	-
CP z investování na jaderném účtu	7 880,0	4 280,0	4 280,0	-3 600,0
ostatní	479,1	479,1	29,1	-450,0
Státní finanční aktiva celkem	195 371,8	185 379,3	184 863,4	-10 508,4
Emitované tuzemské státní dluhopisy	1 343 593,9	1 356 015,6	1 411 337,0	+67 743,1
v tom: státní pokladniční poukázky (vč. SD v zástavě za repo půjčku)	4 220,0	5 000,0	5 000,0	+780,0
střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy (vč. SSD)	1 339 373,9	1 351 015,6	1 406 337,0	+66 963,1
Zahraniční emise státních dluhopisů	213 507,1	206 150,0	206 150,0	-7 357,1
Přímé závazky státu vůči zahraničí	56 270,3	51 206,0	46 365,0	-9 905,3
v tom: půjčky přijaté od Evropské investiční banky	56 270,3	51 206,0	46 365,0	-9 905,3
Závazky ve formě směnek	3,2	1,9	1,9	-1,3
Závazky z titulu nesplaceného upsaného kapitálu	78 629,4	74 630,7	74 630,7	-3 998,7
Státní finanční pasiva celkem	1 692 003,8	1 688 004,2	1 738 484,6	+46 480,8

Zdroj: MF

V období let 2017 až 2018 se očekává snížení celkového stavu státních finančních aktiv o 10,5 mld. Kč při současném růstu státních finančních pasiv o 46,5 mld. Kč.

V návaznosti na příslušné ustanovení zákona č. 465/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) nejsou do státních finančních aktiv (dále SFA) zahrnovány pohledávky z návratných finančních výpomocí poskytnutých z rozpočtové kapitoly VPS a rovněž pohledávky ze státních záruk, realizovaných z prostředků kapitoly VPS.

Očekávané zvýšení stavu peněžních prostředků na bankovních účtech SFA vedených u ČNB o necelé 2 mld. Kč vyplývá ze standardních příjmových a výdajových operací uskutečňovaných na těchto účtech, přičemž nejvýznamnější nárůst stavu se týká jaderného účtu a to vzhledem k tomu, že v roce 2017 nastala splatnost některých státních dluhopisů (v úhrnné jmenovité hodnotě 3,6 mld. Kč), držených v portfoliu jaderného účtu. Naopak poměrně významný pokles stavu se očekává u cizoměnového účtu, z kterého byly již v 1. pololetí 2017 vedle úhrad kuponů zahraničních emisí státních dluhopisů (eurobondů) zprostředkovávány i některé další eurové platby státního rozpočtu.

V průběhu sledovaného období lze očekávat snížení stavu prostředků i na většině ostatních bankovních účtů SFA, z jejichž zůstatků se financují výdaje rozpočtové kapitoly OSFA a část přesunů na krytí účelově určených výdajů jiných kapitol státního rozpočtu. V letech 2017 až 2018 jde konkrétně o přímé výdaje na úhradu restitučních nároků na zemědělském majetku, případně i řešení mimořádných situací a posílení územně samosprávných celků (dále ÚSC). V rámci přesunů práva čerpání prostředků SFA do jiných rozpočtových kapitol se jedná především o krytí výdajů na pozemkové úpravy a protipovodňová opatření a další programy ve veřejném zájmu, realizované především v kapitole MZe, jakož i výdajů vyvolaných zánikem věcných břemen na restituovaném majetku, příp. výdaje na rozvoj infrastruktury ÚSC apod. V období let 2017 a 2018 se předpokládá, že disponibilní prostředky účtu rezervy pro důchodovou reformu nebudou investovány přímo, ale jako součást souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

U ostatních položek státních finančních aktiv se v období 2017 a 2018 projevuje mírně klesající tendence.

Pokles celkového stavu majetkových účastí u mezinárodních finančních institucí a zahraničních obchodních společností se předpokládá v rozsahu cca 5,2 mld. Kč. Na tomto poměrně významném poklesu se vedle vývoje kurzu Kč vůči EUR a USD na devizovém trhu v menší míře podílí i korekce majetkového podílu v jedné z institucí Světové banky, a to Mezinárodní asociace pro rozvoj (IDA) ve výši cca 863 mil. Kč. Postupné navyšování upsaného kapitálu v rámci zahraničních majetkových účastí státu se rovněž týká IDA, kde se v rámci 18. cyklu navyšování kapitálu předpokládá nárůst podílu České republiky o cca 117,8 tis. Kč v letech 2018 až 2020. Po vypořádání vztahů s Kubou a Maďarskem a schválení změn ve statutárních dokumentech se ve 2. polovině roku 2017 očekává zvýšení podílu České republiky na základním kapitálu Mezinárodní banky hospodářské spolupráce (MBHS) o cca 5 368 tis. EUR na úroveň 53 368 tis. EUR. V případě Mezinárodní investiční banky (MIB) by

po ratifikaci příslušných statutárních dokumentů mělo dojít k navýšení základního kapitálu z 1,3 mld. EUR na 2,0 mld. EUR, přičemž podíly členských států by zůstaly ve stejné výši a jednalo by se pouze o navýšení nerozdělené kvóty. U společností E.ON SE a UNIPER SE došlo v 1.pololetí 2017 k růstu reálné hodnoty veřejně obchodovatelných akcií celkem o cca 157 mil. Kč. U společnosti VIPAP (majetková účast byla převzata po bývalé ČKA) je navrhováno přecenění společnosti na reálnou hodnotu 1 Kč, což by představovalo pokles o cca 766 mil. Kč). Do uvažovaných stavů majetkových účastí u mezinárodních bank a zahraničních společností jsou promítnuty debetní kurzové rozdíly ve výši cca 4,6 mil. Kč, které souvisí s vývojem směnného kurzu Kč vůči USD a EUR v 1. pololetí roku 2017.

V případě tuzemských společností se ve sledovaném období nepředpokládají změny stavu u Českomoravské záruční a rozvojové banky, a.s. (ČMZRB), u České exportní banky, a.s. (ČEB), ani u Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s. (EGAP). Jedinou změnu představuje předpokládané ukončení likvidace společnosti Junior Centrum, a.s., v likvidaci a následně výmaz společnosti z veřejného rejstříku v roce 2017, což bude znamenat pokles vykazovaného stavu majetkových společností (jmenovitá hodnota podílu na základním kapitálu činí téměř 225,0 mil. Kč). K významnějším změnám pravděpodobně nedojde ani u majetkových účastí převzatých po bývalé České konsolidační agentuře (ČKA), kde se projeví pouze ukončení likvidace společnosti BH CAPITAL, a.s. v roce 2017 snížením stavu o 10,8 mil. Kč.

Pokles celkového stavu vládních a ostatních pohledávek státu vůči zahraničí a vůči jejich deblokátorům o více než 2,2 mld. Kč na úroveň cca 26,5 mld. Kč, je ovlivněn výši předpokládaných splátek, připsaných úroků a zejména debetními kurzovými rozdíly vyčíslenými za 1. pololetí 2017 na 2,2 mld. Kč. Uvažované splátky vládních úvěrů ve výši 313 mil. Kč se týkají pohledávky vůči Iráku. U pohledávek za deblokátory se předpokládá inkaso příjmů z exekucí vůči společnosti Lanatex v celkové výši cca 2,1 mil. Kč. Opačný vliv na stav pohledávek bude mít připisování smluvních úroků např. u pohledávek vůči Iráku, Íránu a některým deblokátorům, které by mohlo dosáhnout úhrnné výše cca 230 mil. Kč. Uvedená částka již zohledňuje odepsání úroků u části pohledávky vedené vůči státům bývalé Jugoslávie v roce 2017. Od roku 2014 bylo na základě uzavřené mezivládní dohody zastaveno úročení súdánského dluhu, uplatnění obdobného postupu se předpokládá i v případě Kuby. Ve sledovaném období nejsou předpokládány žádné odpisy jistin zahraničních pohledávek nebo jejich částí. Od roku 2017 je v rámci podrozvahy nově vedena pohledávka vůči deblokátorům původní pohledávky vůči Indonésii v úhrnném rozsahu cca 45,3 mil. Kč.

U tuzemských pohledávek z poskytnutých státních půjček a návratných finančních výpomocí evidovaných v SFA se v období let 2017 až 2018 nepředpokládá žádná změna stavu.

Průběžné zůstatky cenných papírů ve formě státních pokladničních poukázek a poukázek ČNB v držbě státu z finančního investování na účtech řízení likvidity státní pokladny se budou pohybovat v řádu desítek miliard Kč. Na základě změny metodiky (provedené v roce 2015), však nejsou (z důvodu eliminace rizika duplicitního započtení s peněžními prostředky na účtech SFA) tyto cenné papíry zahrnovány do SFA. Obdobná situace nastane u pohledávek z depozitních operací na účtech řízení likvidity státní pokladny. U těchto položek se tak předpokládá celkový stav na nulové úrovni. V roce 2017 poklesne rovněž stav státem držených střednědobých a dlouhodobých cenných papírů z titulu finančního investování dočasně volných prostředků jaderného účtu o 3,6 mld. Kč. Prostředky účtu Rezervy pro důchodovou reformu nebudou v tomto období investovány samostatně, ale v rámci souhrnného účtu státní pokladny budou zapojeny do řízení likvidity.

Stálá záloha poskytnutá Ministerstvu zahraničních věcí v úhrnné výši 450 mil. Kč na financování zastupitelských úřadů by měla být uhrazena v roce 2018.

Státní finanční aktiva nezahrnují předpoklad poskytování nových dlouhodobých vývozních úvěrů na vládní úrovni v návaznosti na usnesení vlády ze dne 3. 11. 2004 č. 1070, které by byly v plné výši financovány ze státního rozpočtu v období let 2017 a 2018.

Očekávaný růst stavu státních finančních pasiv v letech 2017 až 2018 o 46,5 mld. Kč vychází z kvantifikací rozpočtové kapitoly Státní dluh, a to ze skutečné výše státních finančních pasiv 1 692,0 mld. Kč k 31. 12. 2016 (včetně závazků z nesplaceného upsaného kapitálu ve výši 78,6 mld. Kč, které však nejsou vykazovány v rámci státního dluhu), z jejich předpokládaného stavu ve výši 1 688,0 mld. Kč na konci roku 2017 a 1 738,5 mld. Kč na konci roku 2018, přičemž nárůst za uvedené dva roky se týká pouze vnitřního dluhu, zatímco závazky vůči zahraničí poklesnou.

Vnitřní státní dluh má za období let 2017 až 2018 vzrůst celkem o 67,7 mld. Kč, přičemž v uvedeném období se počítá s růstem tohoto dluhu ve formě střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů o 67,0 mld. Kč, a to i při započítání poklesu dluhu ve formě spořicíh státních dluhopisů (SSD). Stav státních pokladničních poukázek by se měl zvýšit o cca 0,8 mld. Kč na úroveň 5 mld. Kč.

U závazků státu vůči zahraničí se v letech 2017 až 2018 počítá s poklesem ve výši 17,3 mld. Kč. Zdrojem poklesu zahraničního dluhu jsou především zahraniční emise státních dluhopisů,

jejichž korunová hodnota v oběhu by se měla snížit o 7,4 mld. Kč (převažujícím vlivem je v tomto případě posilující kurz Kč na devizovém trhu), přičemž se předpokládá rovněž snížení jejich podílu na celkové hodnotě emitovaných státních dluhopisů na 12,8 %. Závazky státu vůči zahraničí z titulu úvěrů přijatých od EIB na financování realizace infrastrukturálních programů v uvedeném období poklesnou o celkem 9,9 mld. Kč vlivem postupného splácení tranší jednotlivých úvěrů při současném pozastavení přijímání nových tranší.

Předpokládané snížení závazků z nesplaceného upsaného kapitálu u zahraničních majetkových účastí státu ve správě Ministerstva financí činí celkově 4,0 mld. Kč. V roce 2017 se předpokládá realizace navýšení podílu ČR na upsaném kapitálu MBHS o cca 5,4 mil. EUR (tj. cca 145 mil. Kč). V tomto případě se jedná o podíl na kapitálu, původně upsaném Kubou a Maďarskem. Debetní kurzové rozdíly vyúčtované za 1. pololetí 2017 dosáhly celkové výše přesahující 4,1 mld. Kč.